

BOLALARDA FIZIOLOGIK SARIQLIK SABABLARI VA DAVOLASH.

Farg'ona shahar Abu Ali Ibn Sino nomidagi

Jamoat salomatligi texnikumi

Maxsus fanlar kafedrası o'qituvchisi

Giyazova Diloromxon

Annotatsiya: Ushbu maqolada bolalarda fiziologik sariqlikni davolash haqida aytib o'tilgan va muallif tomonidan muhim tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: neonatal, gemoglobin, fototerapiya, simptom, infeksiya, gipoterioz, bilirubin, eritrosit.

Causes and treatment of physiological jaundice in children.

Annotation: This article discusses the treatment of physiological jaundice in children and provides important recommendations by the author.

Keywords: neonatal, hemoglobin, phototherapy, symptom, infection, hypothyroidism, bilirubin, erythrocyte

Yangi tug'ilgan chaqaloqlarning fiziologik sariqligi (*Neonatal sariqlik*) — bilirubinning yuqori darajasi tufayli yangi tug'ilgan chaqaloqning ko'z oqi va terining sarg'ish rangga kirishi hisoblanadi. Qo'shimcha simptomlar-haddan tashqari uyquchanlik va ishtaha pasayishini o'z ichiga oladi. Yangi tug'ilgan chaqaloqlarning yarmidan bir oz ko'prog'i hayotining birinchi haftasida sezilarli darajada sariq bo'lib qoladi, [erta tug'ilgan chaqaloqlarda](#) bu holat 80 % gacha ko'tariladi. Bu kasallik emas, balki homila gemoglobini (HbF-fetal) gemoglobin A (HbA-adult) bilan almashinishi, ferment tizimlarining yetuk emasligi [va bolaning tanasining yangi atrof-muhit sharoitlariga moslashishi bilan bog'liq.](#)

Etiologiyasi

Voyaga yetgan odamda [eritrotsitlar](#) doimiy ravishda yangilanadi, qarigan hujayralar jigar tomonidan chiqariladigan [bilirubin](#) hosil qilish uchun [metabollanadi](#). Kichkintoyda jigar hali to‘liq shakllanmaganligi uchun fetal gemoglobinni almashtirish jarayonida hosil bo‘lgan bilirubin hayotning uchinchi kunidan boshlab teri va shilliq pardalarga sarg‘ish rang beradi.

Tananing ferment tizimlari to‘liq ishlay boshlaganda, bolaning teri rangi normal holatga ya’ni o‘zining och pushti rangiga qaytadi. Terining sarg‘ayishi odatda uchinchi yoki to‘rtinchi kuni eng aniq ifodalanadi va odatda hayotning 7-8 kunida yo‘qoladi.

Davolash

Yangi tugʻilgan chaqaloqlarda sariqlik fiziologik holat (kasallik emas) boʻlganligi sababli, aksariyat hollarda davolanish talab etilmaydi.

Bolaning sogʻligʻi haqida quyidagi hollarda xavotir yuzaga kelishi kerak:

- bilirubin darajasi 256 mkmol/L dan (18 mg/dL) oshsa;
- hayotning birinchi kunida sariqlik qayd etilsa;
- laboratoriya parametrlarining juda tez oʻsishi kuzatilsa;
- sariqlik ikki haftadan ortiq davom etsa;
- bola oʻzini yomon his qilsa.

Ushbu belgilar uchrashi mumkin boʻlgan kasallikni aniqlash uchun sabab hisoblanadi: eritrotsitlarning parchalanishi, jigar kasalliklari, infeksiyalar, gipotireoz yoki patologik metabolik kasalliklar.

Davolash zaruriyati bilirubin darajasiga, bolaning yetuklik darajasiga va sariqlikning asosiy sababiga bogʻliq.

Davolash tez-tez ovqatlanish, fototerapiya bilan amalga oshiriladi. Erta tugʻilgan chaqaloqlar uchun yanada intensiv davolash talab etiladi.

Bolada 1 oylik bilirubin normasi 45 mkmol / l gacha boʻladi.

Fototerapiya

Fototerapiyani tayinlash uchun koʻrsatma bilirubinning oʻziga xos darajasi, yetuklik darajasi, yangi tugʻilgan chaqaloqning sogʻligʻiga va bolaning yoshiga qarab oʻzgaradi. Shu bilan birga, 14 kungacha boʻlgan har qanday yangi tugʻilgan chaqaloq plazmasida umumiy bilirubin 220 mkmol/L (21 mg/dl) dan yuqori boʻlsa, fototerapiya oʻtkazilishi kerak.

Yangi tugʻilgan chaqaloqlarda neonatal sariqlikni yorugʻlik bilan davolash mumkin, bu trans-bilirubinni suvda eriydigan sis-bilirubin izomeriga aylantiradi, u siydik va najas orqali yaxshiroq chiqib ketadi.

Amaldagi fototerapiya ultrabinafsha nur terapiyasi emas, balki maʼlum bir chastotaning koʻk nuridir. Jarayon davomida bolaning koʻzlari mahkam yopiq boʻlishi kerak.

Bolaning koʻzi bogʻlangan boʻlishi kerak.

18-aprel — Butunjahon yangi tugʻilgan chaqaloqlar sariqligi bilan kurash kuni.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Pediatriyada hamshiralik ishi . Qodir Inomov, Manzura G'aniyeva

2. Bolalar kasalliklari DAMINOV T.A., XALMATOVA B.T.

BOBOYEVA U.R.

3. Internet saydlari:

<https://uz.wikipedia.org/wiki/>

<https://fayllar.org/>